مطالعه تطبیقی کیفیت زندگی در محلات شهر مشهد
(مطالعه موردی: منطقه یک شهر مشهد)

سیدمحمد سالاری

کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری، مشهد، Salarims@gmail.com

چکیده

در دهه‌های اخیر موضوع کیفیت زندگی شهری مورد توجه بسیاری از محققین در حوزه برنامه‌ریزی و مدیریت شهری قرار گرفته است. این توجه ناشی از اهمیت این مطالعات در ارزیابی مناطق کم برخوردار و میزان توفیق سیاست‌های اجراشده است. شایان‌ذکر است بسیاری از این مطالعات در مقیاس کشوری و یا شهری صورت گرفته که طبیعتاً بسیاری از جزئیات مربوط به مقیاس‌های کوچک‌تر را دربر نمی‌گیرد. در پژوهش حاضر کیفیت زندگی شهری و نحوه توزیع امتیاز آن در سطح محلات 11گانه منطقه یک مشهد با استفاده توام از شاخصهای عینی و ذهنی مورد ارزیابی قرار گرفته است. روش تحقیق به صورت پیمایشی-تحلیلی بوده و اطلاعات از طریق پرسشنامه جمع‌آوری گردیده و در ادامه از نرم‌افزارهای SPSS و ArcGIS برای ارزیابی میزان تأثیر مؤلفه‌های ذهنی و عینی کیفیت زندگی و سنجش رابطه بین آن‌ها و در نهایت پیشنهاد یک مدل ارزیابی استفاده شده است. از بین هشت مؤلفه اصلی مورد بررسی به جزء دو مؤلفه مسکن و درآمد در سایر مؤلفه‌ها رضایت نسبی در مقیاس منطقه وجود دارد که در این میان مؤلفه‌های روابط اجتماعی، امنیت و محوطه محله مسکونی دارای امتیاز بیشتری می‌باشند. همچنین نتایج حاکی از رضایت نسبی شهروندان در سطح منطقه به جزء محلات ارشاد، آبکوه و سعدآباد است و در مقابل، رضایتمندی در محلات بهشت و راهنمایی در بالاترین سطح قرار دارد. همگنی محلات در سطح منطقه از نظر ارزیابی کیفیت زندگی ذهنی با استفاده از ضریب تغییر سنجیده شده است. نتایج نشان می‌دهد که در محلات سجاد، راهنمایی و بهشت که میانگین امتیاز بالاتر بوده، ارزیابی افراد از کیفیت زندگی نیز همگن‌تر است و در نهایت نتایج حاصل از ترکیب امتیازات کیفیت زندگی ذهنی و عینی در سطح منطقه منتج به معرفی یکی از 4 وضعیت مرفه، محروم، سازگار و ناهنجار برای هر محله گردیده است.

واژه‌های کلیدی: مطالعه تطبیقی، کیفیت زندگی، محله، منطقه یک، مشهد